Borda Lajos

ZSIDÓKRÓL, ZSINATRÓL

Szakrális és világi részekből álló mozaikesszémben Izrael (Jákob) népéről és a katolikus egyházról egyaránt szó lesz. A második világháború utáni helyzet megteremtette annak lehetőségét, hogy feszültségek nélkül megférjenek egymás mellett, és ha a katolikus egyház és a vallásos zsidó közösségek különbséget tudnak tenni egymás mellett élés és együttélés között, akkor az egykor rideg viszony hosszú távon rendeződhet. Rendeződhet világi szempontból, de nem rendeződhet vallási szempontból, mivel a názáreti Jézusról alkotott véleményeik között áthidalhatatlan szakadék tátong. Következésképp az egymás auráját tiszteletben tartó távolságtartás a normális viszonyok feltétele.

A nem szélsőséges izraeliták a názáreti Jézust zsidó embernek, a keresztények a khalkédóni zsinat meghatározásának értelmében istenembernek tartják. A két álláspont kizárja egymást, ennek ellenére a zsinati egyház[1] úgy döntött, hogy ez nem lehet akadálya a közeledésnek, ez nem számít. Pedig csak ez számít.

I.

Abból, hogy a világ változik, nem következik, hogy a katolikus egyháznak működése összerűbbé tételén és technikai újdonságok alkalmazásán kívül változnia kéne. Egy fároszt sem tologatnak ide-oda csupáncsak azért, mert a szelek iránya változó. Ahogy írva vagyon: *„Jézus Krisztus ugyanaz tegnap, ma és mindörökké”* (Zsid 13,8), következésképp egyháza, *„misztikus teste”*[2] sem változhat. Arra vonatkozó utalást nem találtam az *Újszövetség*ben, hogy az egyház haladjon együtt a korral és változzék, arra azonban igen, hogy Krisztussal egységben kell maradnia. Következésképp megújulhat, de nem változhat.

A II. vatikáni zsinat után a római katolikus egyház feltűnő gyorsasággal kezdett közeledni az izraelitákhoz. Míg a folyamat politikai motivációja értelmezhető, addig a modernista egyház hajbókoló magatartása nem. Krisztus világosan megmondta; *„Az én országom nem e világból való”* (Jn 18,36), de szavait a Szent Péter-bazilikában egybesereglett püspökök és nagyeszű teológusok elengedték a fülük mellett, az egyházat e világhoz adaptálták,[3] ezt követően már nem volt akadálya annak, hogy a „zsinat szakácsai” módosítsanak az évezredes, bevált recepten. Új főzetükre nem tudok mást mondani, mint Bástya elvtárs a narancsként föltálalt citromra: *„Mi ez?”*

[1] A zsinati vagy zsinat utáni egyház jelzőket többnyire konzervatív katolikusok használják, ugyanis meglátásuk szerint az egyházat a II. vatikáni zsinat olyannyira megváltoztatta, hogy már nem azonos azzal az eklézsiával, melyet XII. Pius utódaira hagyott. A modernisták szerint az egyház a reformözön után is ugyanaz maradt.

[2] Utalás XII. Pius *Mystici Corporis Christi* enciklikájára.

[3] A zsinat (szabad)kőművesei a konzervatív katolikus egyházból liberális egyházat faragtak.

2.

A korral haladni szándékozó XXIII. János[4] által összehívott, és VI. Pál által levezényelt egyetemes zsinat – fittyet hányva XI. Pius *Mortalium animos* enciklikájára[5] és XII. Pius ugyancsak elutasító álláspontjára – *de facto*[6] csatlakoztatta az egyházat az ökumenikus mozgalomhoz, liturgiai újítások mellett a változó világra hivatkozva liberalizálta hittanát, és ennek megfelelően értelmezve a szenthagyományt is nem megújította, hanem megváltoztatta az egyházat. Ha egy működő szoftverbe javító szándékkal belepiszkálnak, az nem várt helyeken okozhat kisebb-nagyobb problémákat. Hasonló a helyzet a zsinattal is, évezredes, koherens rendszert bolygatott meg és támogatói most csodálkoznak, hogy a Montini-szoftver[7] akadozik. Az új programot elnevezték „kopernikuszi fordulatnak" és vehemensen bizonygatják, hogy sokkal jobb, mint a régi volt.

Az nem normális állapot, hogy a modernisták legádázabb ellenfeleiknek tekintik a konzervatívokat, akik a zsinati újítások egy részével nem értenek egyet. Tévelygők, *horribile dictu* az egyház ellenségei lennének azok, akik maradtak ott, ahol mindig is voltak, jóllehet VI. Pál pápa – gyakran hivatkozva a Szentlélekre – a zsinattal új utat építtetett és azon való haladásra kötelezett[8] minden katolikust?

Mint a mesebeli boszorkány, aki átbucskázva fején, tavon úszkáló jámbor kacsává változott, úgy kísért különböző alakban az ördög is az idők végezetéig. A zsinati atyák mintha elfelejtkeztek volna Pál apostol intelméről: *„A sátán is a világosság angyalának tetteti magát"* (2Kor 11,14), úgyhogy saját elképzeléseit igazolandó ne hivatkozzék senki a Szentlélekre, gőgösen azt képzelve, hogy mindig tévedhetetlenül felismeri a sátán csapdáit.

3.

Az ember *zóon politikon* (Arisztotelész), azaz közösségben élő értelmes lény, akinek megvan a képessége arra, hogy a rá zúduló információk sokaságáról véleménye legyen. Az információkat a saját nyelvén mindenki szavakkal értelmezi. A szavak jelentése az idők folyamán változhat, például az uralni főnévi igenév eredeti jelentése valakit elismerni fölötte állónak volt, a maga korában a mondat, hogy a havaselvi vajda uralta Mátyás királyt azt jelentette, hogy elismerte urának, ma a szöveg pont az ellenkezőjét jelenti. Eddig a változás spontán folyamatként zajlott, azonban a mutáns liberalizmus erőszakkal megváltoztatva a szavak eddig elfogadott értelmezését sikerrel formálja át a közbeszédet, észrevétlenül átalakítva ezzel a közgondolkodást is. Ő mondja meg[9] mi helyes és mi helytelen, mit és hogyan kell érteni.

[4] XXIII János kezdte el a zsidókkal kapcsolatos, véget nem érő gesztusok sorozatát a liturgiai szöveg megváltoztatásával.

[5] Az enciklikában a pápa megtiltotta a katolikusoknak, hogy bármilyen nem katolikus kezdeményezésre történő egységkeresésben részt vegyenek.

[6] *De jure* még nem, mert azzal azért tisztában vannak a buzgó reformerek, hogy ha átlépnék a Rubicont, többet kockáztatnának, mint Cæsar.

[7] Giovanni Battista Montini = VI. Pál pápa.

[8] *„kötelezően kimondjuk"* – a zsinati *Unitatis Redintegratio* dekrétum záró mondatában.

[9] Utalás Illyés Gyula *Egy mondat a zsarnokságról* versére.

4.

Minden korban voltak meghatározó politikai és szellemi áramlatok, melyeket a gondolkodó ember próbált értelmezni, hogy kialakíthassa álláspontját. Ma a mutáns liberalizmus korát éljük, tehát ezzel kapcsolatban kell, hogy véleményünk legyen. A liberalizmus értelmezése éppúgy a visszájára fordult, mint az említett uralni főnévi igenév jelentése, de míg annak eredeti jelentése kikopott a nyelvből, addig a liberalizmus klasszikus értelmezése sokak fejében megragadt. Sok jó szándékú, önmagát liberálisnak tartó embert ismerek, akik nem vették észre, hogy a turistajelzések maradtak ugyan, de az útvonal változott. Vannak, akik ezt az új, nevében liberális, ám valójában minden konzervatív értéket elutasító vagy átértelmező irányzatot a régebbi írásaimban általam is használt neoliberalizmusnak vagy ultraliberalizmusnak nevezik, de némi töprengés után arra jutottam, hogy a mutáns liberalizmus fejezi ki legjobban azt, hogy ennek az ideológiának semmi köze az egykor nemes tartalmú fogalomhoz. A továbbiakban a liberális mutáns liberális értelemben olvasandó.

5.

A liberális médiumok bizonyos témákat napirenden tartanak, ilyen például a jogállamiság, a normálistól eltérő szexuális irányultság és társadalmi nem, a gyűlöletbeszéd, a zaklatás, a rasszizmus és az antiszemitizmus. A fogalmak liberális, önkényes magyarázatait tették meg mércének, és aki ettől a kánontól eltér, azokra gyakran gyűlölködő, homofób, antiszemita, fasiszta stb. jelzőket varrnak és a partvonal mellé száműzik. Bár az említett fogalmak mindegyikéről külön-külön is érdemes lenne értekezni, most csak *az antiszemitizmusról, közelebbről a zsidókról írok*. Ugyanis ez a téma folyamatosan napirenden van. Szinte nincs olyan nap, amikor ne lenne valamilyen formában zsidókkal kapcsolatos hír a vizuális és nyomtatott médiumokban, megkerülhetetlenül jelen vannak mindennapjainkban. Ezért tisztában kell lenni azzal, hogy ki vagy mi a zsidó,[10] hogy el tudjunk igazodni a vonatkozó információk tömegében, legyen önálló véleményünk.

„(…) a mutáns liberalizmus erőszakkal megváltoztatva a szavak eddig elfogadott értelmezését sikerrel formálja át a közbeszédet, észrevétlenül átalakítva ezzel a közgondolkodást is.”

6.

A zsidókkal kapcsolatos ellenszenv mindig jelen volt Európában is. A názáreti Jézus zsidó családban és környezetben nőtt fel és élt, édesanyja, tanítványai és első követői is zsidók voltak, ennek ellenére majd két évezreden át tartotta magát az a keresztény tévképzet, hogy *a zsidók* felelősek Krisztus kereszthaláláért. A farizeusok szerepe vitathatatlan, akik zsidók voltak ugyan, de nem *a zsidók*, mivel csak részei voltak a zsidó társadalomnak, nem a zsidóság egésze. Az előbb említett rögeszme tartotta életben az antiszemitizmus pusztító lángját és annak ellenére, hogy az eredeti ok régen feledésbe merült, az antiszemitizmus maradt, annak ellenére, hogy ma már a zsidók jelentős hányada, elhagyva ősei hitét, liberális ateista, sokan közülük semmilyen, vagy csak halovány zsidó identitással rendelkező emberek. Ez arra utal, hogy a vallási ellentét nem az egyetlen oka az Európában is folyamatosan

[10] Utalás a *Mi a magyar?* címmel 1939-ben, a *Magyar Szemle* könyvsorozatában megjelent tanulmánykötetre.

jelen lévő antiszemitizmusnak, továbbélésének az elmúlt százötven esztendőben jobbára már politikai okai voltak. Ennek legalább két magyarázata lehetséges.

Az egyik, hogy a kommunista eszmékkel rengeteg zsidó szimpatizált és vett részt tevékenyen a mozgalomban akkor is, amikor ennek embertelen gyakorlata nyilvánvaló lett mindazon országok lakói számára, ahol a kommunisták hatalomra kerültek.[11] A másik, hogy nem kevés zsidó ember rokonszenvez a liberális eszmékkel és vállal szerepet e mozgalomban is.

Az első ténytől azok, akik így vagy úgy szenvedtek a szocialista viszonyok között, a másodiktól azok, akik konzervatív keresztény értékrendben gondolkodnak, nehezen tudnak elvonatkoztatni.

7.

A mai liberalizmus a kommunizmus mutációja. Különbségek, mint minden mutáció esetében vannak; például míg a kommunizmus közösségi, addig a liberalizmus individualista ideológia. A két ateista mozgalom világképében és eszközeiben különbözik egymástól, világuralmi törekvéseikben azonosak. A kommunisták világot megváltó szabadságról énekeltek, a liberálisok az egyén szabadságát mantrázzák. Míg a kommunisták erőszakkal szerezték meg a hatalmat és tartották meg, amíg tudták, addig a mai liberálisok rafinált eszközökkel teszik ugyanazt. Azonos az is, hogy az emberek manipulálása stratégiáik fontos eleme, ebből a szempontból a liberálisok számára modern eszközök tárháza áll rendelkezésére, hozzájuk képest a kommunisták kőbaltás ősemberek voltak.

„Míg a kommunisták erőszakkal szerezték meg a hatalmat és tartották meg, amíg tudták, addig a mai liberálisok rafinált eszközökkel teszik ugyanazt.”

A kommunistákat támogatók későn jöttek rá, hogy marionettfigurák voltak egy hatalmi játszmában, azt meg csak remélni lehet, hogy a mutáns liberalizmus támogatói sokkoló történések nélkül eszmélnek majd arra, hogy ők is csak egy hatalmi játszma marionettfigurái.

8.

Antiszemita a szemita ellentéte és zsidóellenes értelemben használatos. Ezt a banális mondatot vicces következtetéseket is tartalmazó mondandómat bevezetendő írtam.

A szemita szó Noé egyik gyermekére, Sémre utal, azt jelenti, hogy Sém utódja. Eszerint a zsidók Sém leszármazottjai. Ez igaz, de az arabok is. A szó eredeti jelentésének értelmében egy antiszemita arab önmaga ellensége is, mivel a szó olyan embert jelöl, aki egyaránt utálja a zsidókat és az arabokat.

A sémi nyelvészeti és nem embertani terminológia, az antropológia nem használja sem a sémi, sem a szemita fogalmakat. Ebből az is levezethető, hogy antiszemita az, aki nem szereti a héber és az arab nyelvet. Bár a sémi nem antropológiai terminológia, ennek ellenére az antiszemita szót a közbeszédben embertani értelemben használják.

Az antiszemitizmus kifejezést először Moritz Steinschneider osztrák orientalista (1816–1907) használta 1860-ban, egy Ernest Renant (1823–1892) bíráló cikkében. Renan ugyanis vallástörténeti tanulmányaiban a zsidókat és az arabokat egyaránt önálló gondolkodásra képtelen népfajnak minősítette. Steinschneider az antiszemita kifejezést helyesen, a zsidókat és az

[11] A Nyugat szeméről csak a magyar forradalom távolította el az idült hályogot.

arabokat egyaránt megvető emberrel, a francia akadémia tagjával kapcsolatban használta, bár a szóban rejlő finom irónia keveseknek tűnt fel. Erre utal, hogy a közbeszédbe már tévesen, kizárólag a zsidókra vonatkoztatva került. Ennek oka nem más, mint helytelen értelmezése egy szónak, amely így tartalmával nem adekvát értelemben rögzült, terjedt el a világon és vált elfogadottá. Ilyen a faj szó is, amit fajta, esetenként törzsi értelemben használnak a mindennapokban. A fasiszta szóval is ez a helyzet. Mussolini rendszere fasiszta volt, Hitleré nemzetiszocialista. Sztálint idegesítette, hogy Hitler is szocializmust épít, még ha nemzetit is, ezért beindította propaganda-gépezetét és sikerült is a két, sokban hasonló, ám mégis különböző rendszert azonosként elfogadtatnia. Különbségnek tartom például, hogy Hitlerrel ellentétben Mussolini nem volt a vallás ellensége. Az már egy másik történet, hogy az erősebb karakter, Hitler később bedarálta a Ducét. A közbeszédben fasiszta alatt a nácikat értik, az emberek túlnyomó hányada azt hiszi, hogy a két fogalom tartalmilag azonos.

9.

Az antiszemita jelentése zsidóellenes, zsidógyűlölő. Az utóbbi értelmezés leegyszerűsítő, és nem objektív. Az antiszemiták között ma már elenyésző számban vannak gyűlölködő emberek, akik készek arra, hogy ártsanak a zsidóknak, a többség előítélettel, gyanakodva szemléli tevékenységüket, minden rossz történést a nyakukba varr és kerüli őket.

Meglepő, de vannak antiszemita zsidók is. Bobby Fischer sakkvilágbajnok zsidó létére olyannyira utálta a zsidókat, hogy amikor Szpasszkij elleni, Belgrádban megrendezett nem hivatalos világbajnoki visszavágó párosmérkőzését a délvidéki Kubát János szervezni kezdte, csak akkor állt vele szóba, amikor igazolást hozott arról, hogy családjában generációkra visszamenően senki sem volt zsidó. Ugyanakkor jó viszonyt ápolt például a Polgár családdal és zsidó sakkozókkal. Ez a kettősség jellemző az antiszemiták többségére is, nem szeretik ugyan a zsidókat, de ez nem zárja ki azt, hogy zsidókkal barátkozzanak. Fischer – akinek vér szerinti apja Neményi Pál, magyar matematikus volt – csak azért nem barátkozott velük, mert nem voltak barátai. *Einzelgänger* volt, rögeszmés, magányos ember. Az *Einzelgänger* német szó jelentése nagy hegyeket egyedül megmászó alpinista.

„Az antiszemita jelentése zsidóellenes, zsidógyűlölő. Az utóbbi értelmezés leegyszerűsítő, és nem objektív. Az antiszemiták között ma már elenyésző számban vannak gyűlölködő emberek, akik készek arra, hogy ártsanak a zsidóknak”.

Egy antiszemita is szeretheti Mahler kompozícióit, ahogy egy zsidó is Wagner zenéjét, anélkül, hogy ez identitására befolyással lenne. Wagner meggyőződéses antiszemita volt, írt egy könyvet (*Die Juden in der Musik* – Zsidók a zenében), melynek szövege Márton László barátom szerint akár a *Der Stürmer*ben is megjelenhetett volna. Ugyanakkor páratlan kincsekkel ajándékozta meg az emberiséget, Izolda szerelmi halála a zeneművészet megrendítő alkotása. A művészet más dimenzió, nem számit, hogy ki morális nagyság vagy züllött ember, ki zsidó és ki antiszemita, mert *„nem a pacsirta fontos, csak a dal”*, ahogy Juhász Gyula írta volt.

Ebben az eszement világban már ez sem természetes. Woody Allen filmjeit indexre tették Amerikában, új könyvének kiadását megtagadta kiadója, mert sötét foltot véltek felfedezni magánéletében. Elég egy meggondolatlan szó vagy cselekedet, ha a *„Nagy Testvér”* úgy dönt, az ille-

tőnek egzisztenciálisan vége. Bojkottálják műveit, törlik a közösségi rendszerekből, és aki nincs fönn a neten, az mintha nem létezne. Aki nem lép egyszerre, nem kap rétest estére, de bürökpohárra (Szókratész) bizton számíthat. A mutáns liberálisok korunk dekkáni dóljai (Kipling: *A dzsungel könyve*). *„Elfussunk? Nincs hová, sohun másutt Magyarországot meg nem találjuk."* (Zrínyi)

10.

Az antiszemitizmus mindig jelen volt Magyarországon is, akadtak atrocitások, de volt, ahol békében megférték egymás mellett. Többen megbecsült tagjai lettek a társadalomnak, például Lőw Immánuel szegedi főrabbi. A korhoz képest hozzávetőleg normális viszonyokat a tanácsköztársaság tönkretette. Ahogy a zsidó származású Angyal Dávid egyetemi tanár írta: *„A proletárdiktatúrát Magyarországon általánosan zsidóuralomnak nevezték, mert valóban feltűnően sok zsidó tolongott a kommunista hivatalokban."* A hazai antiszemitizmus lappangó parazsát a szerencsétlen 133 nap eseményei lobbantották lángra, a bolsevik rémuralom emléke jelentős hatással volt az országot morálisan tönkretevő zsidótörvényekre. A közbeszéd a zsidókat sújtó törvényeket faji törvényeknek nevezi, ennek oka, hogy a faj szót a múltban fajta, rassz értelemben használták még tudományos munkákban is[12] és ez a köznyelvben továbbra is így maradt.

11.

Egy keresztény már csak Szűz Mária miatt sem lehet antiszemita. Máriával kapcsolatban a keresztények nincsenek azonos álláspontón. A katolikusok szerint Szűz Mária szerepe jelentős az üdvtörténetben és a Mária-jelenések arra utalnak, hogy halála után hatalmat kapott a mennyben. Meghatározó a Mária-kultusz, búcsújáró helyek özöne van szerteszét Európában, három Mária-dogma után XII. Pius Mária mennybevételét is (Nagyboldogasszony) dogmaként hirdette ki. A protestánsok Máriát csak mint anyát tisztelik *(sola Scriptura)*, szerintük azzal, hogy szült egy Jézus nevű fiúgyermeket Betlehemben megtette kötelességét, ezzel üdvtörténeti szerepe véget is ért. *„A mór megtette kötelességét, a mór mehet."*[13]

Fia kínhalála és feltámadása utáni helyzet kiélezte a zsidók és keresztények közötti vallási ellentéteket, néhány száz év múltán a katolikus egyház politikai tényező lett, ami tovább növelte a két vallás közti feszültséget. A zsidók idegen testté váltak a keresztény társadalmakban, erre ráerősített a meggazdagodott zsidókkal kapcsolatos ellenszenv is. A keresztények a zsidókat olyan nép tagjaiként látták, amelyik megtagadta és keresztre küldette a Megváltót és azok, akik nem tértek ki/meg bizonyították, továbbra is egyetértenek Kajafás főpap elutasító álláspontjával. A zsidóellenességet ez tartotta életben, a helyzet az első világháború után riasztó mértékben szekularizálódó világban sem változott, sőt még fokozódott. A nácik által elkövetett genocídium[14] sokkolta ugyan az emberiséget, de az antiszemitizmus jelen van mindennapjainkban is. Ahogy Győri (Grünberger) honvéd mondta egy hideg és ködös hajnalon, mikor együtt bandukoltunk konyhamunkára a börgöndi laktanyában: *„Látod barátom, rendszer megy, rendszer jön, de ez marad."*

[12] Például Balogh Pál *Népfajok Magyarországon* (Budapest, 1902) című, grandiózus művében.

[13] *„Der Mohr hat seine Schuldigkeit getan, der Mohr kann gehen."* Friedrich Schiller: *Fiesco*

[14] Az európai zsidókat igen, de a zsidó népet – szétszórtságuk okán – sohasem fenyegette a megsemmisülés réme, ellentétben népek sokaságával, akiknek csak az emlékük maradt, vagy még az sem.

Juan de' Flandes: Krisztus megjelenik anyjának (1500 és 1504 között)

12.

Politikai és világnézeti kérdésekben csak azonos axiómarendszerben gondolkodó, a szavak jelentését azonosan értelmező emberek tudnak érdemben diskurálni és vitatkozni egymással, különben elbeszélnek egymás mellett. Vonatkozik ez az ateistákra is, velük vitatkozni sem más, mint szélkergetés. Ahogy Krisztusról alkotott véleményük elválasztja egymástól a zsidókat és a kereszténységet, úgy választja el egymástól Szűz Máriával kapcsolatos véleményük a katolikusokat és a protestánsokat. Ennyit az ökumenizmusról.

Egyetértek azzal, hogy a vallási és világnézeti különbségek az emberek egymáshoz való viszonyát ne befolyásolják és abban sem látok kivetnivalót, ha más-más vallású emberek alkalmanként egymás istentiszteleteit látogatják, és természetesnek tartom, hogy különböző vallású emberek egy nemes cél érdekében együtt tevékenykedjenek, azonban az ökumenikus mozgalommal több okból sem érthetek egyet. Egyrészt nyilvánvaló, hogy különböző hittani rendszerek nem vegyíthetők, másrészt nem hagyható figyelmen kívül, hogy a mozgalmat protestánsok kezdeményezték ravasz csapdát állítva a katolikusoknak, amibe az egyház VI. Pálnak köszönhetően fél lábbal halkan belelépett.[15] Ha a katolikus egyház nem csatlakozik a mozgalomhoz, akkor a keresztény egység[16] kerékkötője, ha *de jure* is csatlakozik, azzal utólag legitimálja a 16. századtól kezdve egyházból kivált közösségeket is, természetes folyamatnak tartva az egyház osztódását elismeri, hogy még *„primus inter pares"*[17] sem, és Szűz Mária az üdvtörténet mellékszereplője volt. Nyilvánvaló tehát, hogy a római katolikus egyháznak több okból is távol kell tartania magát az ökumenikus mozgalomtól. Ezzel az utolsó három Pius pápa tisztában volt, nem úgy VI. Pál, az első „ökumenikus pápa". Az önhittség is tévutakra vezethet egy embert, nemcsak harminc ezüstpénz.

[15] Fél lábbal, kint is bent is. A modernista katolikus teológusok *de facto* már együtt rágják a gittet protestáns társaikkal, annak ellenére, hogy *de jure* a katolikus egyház nem csatlakozott a pánkeresztény gittegylethez.

[16] Az ökumenizmus erőltetői Krisztus szavaira hivatkoznak; *„egyek legyetek"* (Jn 17,11). Krisztus azt mondta, ne szakadjatok, nem pedig azt, hogy férceljétek össze a darabjaitokat. Sziszifuszi tevékenység összerakni egy olyan *puzzle* részeit, melynek egyes darabjai időközben más alakot vettek fel. A katolikus egyház egyben tartásával és további szakadások elkerülésével kellene foglalkozni, nem pedig a keresztény egység délibábjának kergetésével múlatni az időt.

[17] Egyenlők között az első.

13.

Többen félreértik az ökumenikus mozgalmat elutasító álláspontomat. Volt, aki azt írta, hogy „árokásó" vagyok, ahelyett, hogy az árkok betemetésén munkálkodnék, ezért röviden szeretném újra összefoglalni véleményem. Lucifer arkangyal és követői kitaszíttattak ugyan a mennyből, de erejük megmaradt, mivel a teremtéskor szabad akaratot kaptak – ahogy az emberek is –, és ezt Isten nem veszi el, mivel a teremtett világ törvényei véglegesek. Igaz emberek bármelyik vallás követői között vannak, ateisták között is, az nem az emberekre tartozik, hogy ki üdvözül és ki nem, ezen morfondírozni felesleges, elég minden napnak a maga baja (Mt 6,34). Isten mindenható, ezért szakrális és világi környezetben egyaránt jelen lehet, akár egy szingapúri sztriptízbárban is, egy magamutogatásra kényszerült nyomorult nő szívében. Az, hogy Isten hol és miként van jelen e világban, nem tartozik az emberekre, így a katolikus egyházra sem. A katolikus egyháznak és híveinek feladata Krisztus egyházának és tanításának őrzése, rámutatni arra, hogy Ő az út, az igazság és az élet, de nem feladata, hogy a szekularizált világ piacán kínálgassa a rábízott kincseket.[18]

„A kereszténység lényege igazsága, nem pedig az, hogy miféle szolgálatokat tehet a profán világnak." (Gómez Dávila)

14.

VI. Pál direktíváit követve a zsinat „korszakos fölfedezésre" jutott:[19] a vallásos emberek hisznek Istenben, és miután egy Isten van, túl nagy jelentősége nincs, ki melyik úton halad felé, és bár a katolikus egyház Krisztus egyháza, a más úton vonulók is egyazon irányba mennek. Ezen lehet filozofálni, de nem egy egyetemes zsinatnak, ugyanis ez a felfogás az emberekre bízza annak eldöntését, hogy mi helyes és mi helytelen, mi igaz és mi hamis, ezzel azt állítva, hogy igaz és tiszta hit nem létezik, vagyis abszolút igazság sincs (Krisztus: *„Én vagyok az Út, az* Igazság *és az Élet"*), következésképp a közvetlen kinyilatkoztatás mellékes esemény volt.[20] Ebből az eretnek-pitavalból az is levezethető, hogy Thomas Wolsey kardinális a követendő példa, a korabeli angol vértanúk, például Thomas More (Morus Tamás) és John Fisher rochesteri püspök is feleslegesen áldozták fel életüket Krisztusért.

Megcsúfolva az említett vértanúkat a zsinati egyház barátkozik az anglikánokkal és Jézust érdekes zsidó embernek tartó izraelitákkal is, így csodálkozom, hogy még nem kérte felvételét a liberális internacionáléba. A zsinati atyák azt hitték, ha egyszerűsítik és modernizálják a szakrális szövegeket, újraértelmezik a római katolikus egyház hagyományait és hittani rendszerét, nemzeti nyelvekre cserélik a római katolikus egyház verbális kötőszövetét, a latint, többen fognak majd templomba járni. Bármennyire is erőltetem a szemem, nem látom, hogy Keresztelő Jánosról nevezett Montini püspök fordulata több hívőt hozott volna a templomokba, azt viszont igen, hogy reformáradata elsodorta székvárosának nevéből az utolsó betűt.

---

[18] *„Ne adjátok a szent dolgokat ebeknek, se ne vessétek gyöngyeiteket a disznók elé…"* (Mt 7,6)

[19] Az *Unitatis redintegratio*, a *Nostra ætate* és a *Lumen gentium* zsinati határozatok szövegeibe rejtve. A zsinati szövegek *külön-külön olvasva* meggyőzőek, de nincsenek összhangban a tettekkel, például minden szépet és jót írnak Szűz Máriáról, majd a modernisták együtt kvaterkáznak üdvtörténeti szerepét egy szülésre redukáló protestánsokkal, nemkülönben a Jézus isteni mivoltát tagadó zsidókkal is.

[20] A konstanzi zsinaton ennek tizedéért is elkezdték hordani a rőzsét.

15.

A katolikus egyház a zsinat után csillagászati sebességgel kezdett közeledni a zsidókhoz. A közeledés odáig fajult, hogy a bíboros úr neológ rabbikat[21] kért fel előadónak az Eucharisztikus Kongresszust előkészítő esztergomi tanácskozásra. Végighallgattam zsidók és keresztények beszélgetéseit, és föltűnt, hogy ezekben Krisztusról szó sem esett, az *Ószövetség* fontosságáról, pészahról, közös gyökerek emlegetéséről annál inkább. A protestánsokkal történő beszélgetésekben meg Szűz Mária említését mellőzik. A katolikus egyház ilyetén hozzáállása egyenes következménye annak, hogy a zsinat egyes határozataiban a vallást általános filozófiai kérdésként értelmezte.[22] A zsinati szövegek némelyikének többféle olvasata is lehetséges, nem is szólva arról, hogy egy évszázadon belül szentté avattak két olyan pápát (X. Pius és VI. Pál), akiknek egyházról vallott nézetei köszönőviszonyban sem voltak egymással. Mindez a hívek egy részének elbizonytalanodásához vezetett. A zsinat túl gyorsan túl sokat változtatott, néhány év alatt szabadelvű szempontok szerint alakított át egy évezredes, konzervatív, koherens rendszert, és a fordulat hívei most csodálkoznak, hogy a papok és hívek két (modernista és tradicionalista) táborra szakadtak, úton-útfélen további változtatásokat követelő önjelölt reformerek[23] burjánzanak az egyházban, a pápai tekintély halványulóban, a hívek fogyóban. Ég a ház, *„iam proximus ardet Ucalegon”*,[24] de az egyház korifeusai oltás helyett a szomszédokkal egy ökumenikus közösségi tér létrehozásáról egyezkedve múlatják az időt. Csak a vak nem látja (meg a modernisták), hogy a II. vatikáni zsinat meggyengítette az egyházat.

17.

A konzervatív oldal gyakran kettős mércét emleget a liberális véleményekkel kapcsolatban. Nincs itt semmiféle mérce, totális háború van. Világnézeti háború. Ebben az ütközetben nem méricskélnek, csak lőnek. Szavakkal. A liberális hadsereg már vagy fél évszázada megkezdte előkészületeit a támadásra, de ezt a konzervatívok nem érzékelték. A Soros Alapítványnak szerepe volt a kommunizmus lebontásában, ezért hálásak lehetünk neki, Soros György azonban nagy játékos, erejét nem szabad alábecsülni, gondoljunk csak a svéd korona és az angol font elleni sikeres támadásaira. Számára a diktatúrákban másként gondolkodóknak juttatott segítség a világot szellemi és gazdasági értelemben egyaránt átalakítani szándékozó koncepciójának része volt, nem önzetlen adomány.

„Az európai zsidókat igen, de a zsidó népet – szétszórtságuk okán – sohasem fenyegette a megsemmisülés réme, ellentétben népek sokaságával, akiknek csak az emlékük maradt, vagy még az sem.”

Magyarországot felkészületlenül érte, mikor a románok 1916-ban megtámadták Erdélyt, jóllehet évtizedekkel korábban számos jel utalt arra, hogy erre készülnek. A konzervatívokat ugyanígy meglepte a liberális attak, jóllehet évtizedekkel korábban föl kellett volna ismerniük, hogy mi várható. Mire felocsúdtak, a liberálisok

[21] Az ortodoxok irtóznak az effajta médiaeseményektől.

[22] Hogy teljes legyen a zűrzavar, máshol meg saját primátusára utalt.

[23] Például Jordana Schmidt domonkos apáca, aki a cölibátus eltörlését és a nők pappá szentelését szorgalmazza.

[24] Már a szomszéd Ukalegón háza is ég. (Vergilius: *Æneis*)

stratégiailag lényeges helyeket foglaltak el az oktatásban és a médiumokban, az „igazságszolgáltatásba" saját embereiket ültették, ami például az EU bíróságának ítéleteiből is világosan kitetszik. A folyamatos utánpótlásról gondoskodtak; a liberális egyetemek képzik a tiszteket, a hasonszőrű médiumok a janicsárokat, ráadásul a kifogyhatatlan anyagi háttér is biztosított. Nem vagyunk jobb helyzetben, mint Szondi György, mikor Hadim Ali budai basa seregével Drégely alá érkezett.

Nincs abban semmi meglepő, hogy a liberális ármádia nyerésre áll. A konzervatívok annyi ellenállást tanúsítanak, mint a francia hadsereg 1940-ben a Wehrmachttal szemben. Kedélyes beszélgetésekkel, félénk katonákkal csatákat sem lehet nyerni, nemhogy háborút.

18.

A konzervatív véleményekre azonnal rárontó liberális sereg gyakran bocsánatkérést követel azoktól, akik nekik nem tetsző gondolatokat írnak vagy mondanak, ezt az óvatos tisztektől és az ijedős bakáktól meg is kapják. Ennél nagyobb stratégiai hibát el sem tudok képzelni.

A mindennapokban elharapódzott a bocsánatkérés-mánia. Az, hogy egy markáns véleményt sértőnek vagy bántónak érezhet valaki, természetes. Az ő problémája, ha megsértődik, és az ő baja az is, ha nem gondolkodik el az okokon. Ne csináljon senki bohócot magából azzal, hogy engedve az elvárásoknak visszalép akkor is, ha álláspontját továbbra is helyesnek tartja.

Vannak kivételek is. Nem volt ugyan miért, de XVI. Benedek pápa is bocsánatot kért a muszlimoktól regensburgi beszéde miatt. Amikor hallottam, bizony fölhúztam magam; megrágalmaznak egy pápát, majd világi nyomásra még ő kér bocsánatot azért, amit el sem követett. Aztán rájöttem, hogy bocsánatkérésével muszlim országokban élő keresztények életét mentette meg, ugyanis még emlékszem a beszédét szándékosan félremagyarázó emberek és médiumok által gerjesztett, napról-napra fokozódó feszültségre, a felhergelt muszlim tömegekre. Ebben a helyzetben a bocsánatkérés nem visszavonulás, hanem alázatos szívvel meghozott, nehéz döntés volt.

Azzal, hogy a holokaussztal kapcsolatos bocsánatkéréseket évente többször bemutatandó kötelező gyakorlattá tették, a kimondott szavak lassan elveszítik érzelmi töltetüket és üres mantrázássá silányulnak.[25] *„Ne lépj a bánat sarkára, mert visszafordul"*,[26] ne emlegesd állandóan bánatod, mert visszájára fordul és együttérzés helyett ingerültséget fog kiváltani.

19.

A francia forradalom jelszavai (szabadság, egyenlőség, testvériség) elkábították az embereket, a nemes jelentésű szavakkal, fogalmakkal való bűvészkedés bevált, a főpróba sikerült. Lelkes tömegek üdvözölték a változást, majd jött a jakobinus diktatúra és a kijózanodás, annak felismerése, hogy megtévesztették őket. A francia forradalomból éppúgy hiányzott Isten, ahogy korunk liberalizmusából is, amelyik ugyancsak egy nagyon átgondolt, professzionálisan kivitelezett, rafinált szemfényvesztés. Egy ördögi terv része, melynek rövidtávú célja a kereszténység gyengítése, hosszabb távon jelentéktelenné zsugorítása. A jelenleg zajló folyamatok kísértetiesen hasonlítanak arra, ami a francia forradalomban végbement. Ugyanaz a sátáni

[25] A zsinat utáni egyház gyakorlatában is, mint egy rondótéma bukkan fel a zsidóktól való bocsánatkérés motívuma.
[26] Earl Derr Biggers: *A sárga detektív.*

mimikri, a szavakkal való bűvészkedés. Jelenleg még a toborzás zajlik, gyanútlan ifjak tömegei jelentkeznek az ármádiába, az agymosás a mobiltelefonokon elérhető liberális, a konzervatív és józan véleményeket cenzúrázó közösségi rendszereken keresztül is folyik, és igen hatásos. A „szép új világ" beköszönte csak idő kérdése. Mehetünk remetének.

20.

A legszomorúbb az, hogy a modernista katolikus egyház képtelen felismerni, hogy a liberalizmus eszméivel való kacérkodással újabb kereszt ácsolásába fogott a Megváltó számára. Krisztus nem volt liberális, kiverte a kufárokat a Templomból, nem egyezkedett sem a sátánnal, sem a farizeusokkal, ezzel egyértelművé tette, hogy a kompromisszumra és békességre törekvésnek világos határai vannak. A mutáns liberalizmus minden hagyományos értéket relativizáló programjával szemben tanítása világos és egyértelmű, jóllehet példabeszédekben közölt, olykor paradoxonokba rejtett mondandójának lényegét, nem egy esetben titkos jelentését embert próbáló feladat helyesen értelmezni.

Jézus egy arámi dialektusban beszélt, szavait a négy evangélista évtizedekkel feltámadása után ógörög nyelven rekonstruálta. Nem vitatom, hogy ezek sugalmazott szövegek, de magukon viselik íróik szókincsét és látásmódját is, ezért apró részletekben nem azonosak, de a lényeget illetően[27] igen. Szent Jeromos latin fordítása *(Vulgata)* után készült a nemzeti nyelveken megjelent bibliák jelentős többsége, bár történtek kísérletek ógörög eredetiből készített rekonstrukciókra is. Az, hogy nemzeti nyelvekre számos fordítás készült, jelzi, hogy az egységes értelmezés megoldhatatlan feladat. A magyar nyelvre való átültetést nehezíti például, hogy a szeretet szónak nincs szinonimája a nyelvben, míg az ógörögben több is van.

Nyilvánvaló, hogy Jézus nem szerette ellenségét, a sátánt. Azt sem gondolom, hogy ellenségét, Kajafást szerette volna. Következésképp a „szeresd ellenségedet" nem szó szerint értendő. Jézus ezzel nem mondott egyebet, mint azt, hogy minden körülmények között irgalmas szívű, jó emberek legyünk még ellenségünkkel kapcsolatban is. A szamaritánus példázat is erre utal, hiszen egyetlen szamaritánus sem szerette a zsidókat és fordítva. A szeretet parancsa nem jelenti azt, hogy ne védjük érdekeinket, ne harcoljunk, ha megtámadnak, ahogy azt sem, hogy altruizmusból szem elől téveszthetjük tanításának lényegét, az igazságot. Minden, ami ellentétben van az igazsággal, ellentétben van Istennel is. Az, hogy vannak az életben olyan körülmények, amikor az igazság elhallgatása, vagy egy hazugság vállalása a helyes döntés, nem kérdőjelezi meg tanításának örök érvényét. Régi bűnnek hosszú az árnyéka, ezek a helyzetek többnyire régen elkövetett kisebb-nagyobb súlyú bűnökhöz, vétkekhez kapcsolódnak vagy bűnös eseményhez kötődnek. Például egy háborúban Isten morális törvényeivel ellenkező cselekedet is helyes lehet; hazugság, lopás, szélsőséges esetben akár még egy gyilkosság is.

Az igazságot lehet keresni a Földön, de megtalálni nem, *„mert most tükör által homályosan látunk"* (1Kor 13,12), ezért nem tudjuk elválasztani a búzát az ocsútól. *„Bízd azt reám, majd szétválasztom én"* – mondta az Isten Jónásnak (Babits: *Jónás könyve*). Az, hogy az utolsó ítéletkor mi kerül a mérleg egyik, és mi a másik serpenyőjébe, az Igaz Bíró titka marad.

[27] Jézus Krisztus Isten Fia, Megváltó.

21.

Az igazság primátusát bizonyítja, hogy a történelem folyamán különbözőképpen gondolkodó emberek áldozták életüket a fel- vagy megismert igazságért, még ateisták is. Az ember az egyetlen teremtmény, amelyik létezésénél fontosabbnak tartja az igazságot, ezzel közvetve bizonyítva, hogy az érzékelhető és tudományosan vizsgálható világ csak része, de nem egésze annak, amit úgy hívunk, hogy Élet.

A jog és az igazság együttállását, a politikában éppúgy, mint a mindennapokban – néhány kivételtől eltekintve – nehéz megvalósítani, mert az igazság Istenhez, a jog az emberhez tartozik, az igazság szakrális, a jog szekuláris fogalom. Nem két azonos súlyú értékről van szó. Ha egy cselekedet jogszerű, abból nem következik, hogy helyes is, ahogy egy jogszerű bírósági ítéletből sem, hogy igazságos.

A katolikus egyház nem jogi, hanem szakrális szervezet, következésképp egy zsinat hiába legitim, határozatai hiába kifogástalanok egyházjogi szempontból, amennyiben a szenthagyományt és hittanát is érintő változtatásai szakrális szempontból kifogásolhatók, akkor vonatkozó határozatai magától értetődően semmisek. Ahogy az irgalom felülírja az ítéletet (Jak 2,13), úgy írja felül a szakralitás az egyházjogot. Vajon a jog vagy az igazság primátusa elsődleges? Krisztus erre világos választ adott: *„Én vagyok az Út, az* Igazság *és az Élet”* (Jn 14,6), *„Azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az* Igazságról*”* (Jn 18,37). Ha Krisztus követése és a jog követése között kell választani, nem lehet kétséges, hogy melyik döntés a helyes.

„Az angol és amerikai légierő 1945 februárjában porig bombázta Drezdát, megölve mintegy 150 ezer polgárát, gyerekeket és felnőtteket. Ezzel nemcsak egy város pusztult el, hanem a szövetségesek morális fölénye is odalett. Drezdában nem voltak katonai létesítmények, a szőnyegbombázás bosszúból elkövetett tömeggyilkosság volt. Ezt fontosabbnak tartották az Auschwitzba vezető vasútvonalak bombázásánál.”

22.

A következő szakaszban egy látszólag jelentéktelen kérdéssel foglalkozó írásom részletét teszem közzé. A zsidó-keresztény kultúra és hagyomány fogalmak helytelen használatáról írt teljes szöveget kilenc újságnak küldtem el, de valamennyi szerkesztő visszariadt közlésétől, annak ellenére, hogy részben vagy egészben egyetértett tartalmával.

A zsidók folyamatosan úgy érzik, állandó veszélyben vannak. Nem látom, hogy Magyarországon bármitől is tartaniuk kéne, de az, hogy a következő részben olvasható szöveget egyetlen újság sem volt hajlandó közölni, azt bizonyítja, hogy tőlük viszont tartanak. Nem mindenki, de a médiumok szerkesztői biztosan, ugyanis félnek közölni bármilyen, zsidókkal kapcsolatos kritikus, vagy annak minősíthető írást, írásaimban is azt vizsgálták, hogy vajon mibe köthetnek bele a zsidók. Nyugodjanak meg, bármibe, amibe csak akarnak. Ez nem lehet szempont egy írás minőségét illetően normális sajtóviszonyok esetében, csakhogy nem normális világban élünk.

Zsidókról kockázatmentesen csak zsidók írhatnak, ha egy gój tollat ragad, könnyen úgy járhat, mint annakidején Csoóri Sándor, aki a „Nappali hold” című írásában le merte írni abbéli véleményét, hogy az első világháború után megszakadt a magyarországi zsidók természe-

tes asszimilációja, sőt az utóbbi időben *„fordított asszimilációs törekvések mutatkoznak az országban: a szabadelvű zsidóság kívánja stílusban és gondolatilag asszimilálni a magyarságot. Ehhez olyan parlamenti dobbantót ácsoltatott magának, amilyet eddig még nem ácsolhatott soha."* A szabadelvű[28] írók, élükön Esterházy Péterrel[29] egyként rontottak szegény Csoórira, többen tüntetően kiléptek az Írószövetségből.[30] Szólj igazat, betörik a fejed.

23.

Európa kulturális alapzata a görög és latin műveltség, a római jog és a kereszténység. A kultúrák, megőrizve önállóságukat egymás mellett léteznek és egymást gazdagítva hatnak egymásra. A legújabb időkig egyetértés volt abban, hogy az európai kultúra egyik meghatározó tényezője a kereszténység. Ezért döbbentett meg, hogy ebben az összefüggésben nemcsak liberális meggyőződésű emberek, hanem konzervatívok, sőt egyházi személyek is elkezdtek zsidó-keresztény kultúráról és hagyományról beszélni. Senki sem vitatja a kereszténység zsidó gyökereit, ugyanakkor nyilvánvaló, hogy a zsidó és a keresztény két vallás és két kultúra. Mint Mózes a Vörös Tengert, úgy választotta ketté a Megváltó a zsidóságot. Az Őt elfogadók neve keresztény, az Őt elutasítók neve zsidó. Ebből is világosan kitetszik a zsidó-keresztény fogalom értelmetlensége.

Nemcsak erre a helyzetre utalva, hanem általánosságban megállapítható, hogy mind filozófiai, mind genetikai értelemben az egyezések csupán közös gyökerekre, olykor nehezen felismerhető hasonlóságra, esetenként azonosságokra utalnak. A különbségek lehetnek nagyok és kicsik, lehetnek felületesek és lehetnek lényegesek. Például egy elefánt öt tonna, egy elefántcickány öt deka, a hasonlóság még csak nem is sejthető, pedig genetikai rokonok. A csimpánz és az ember génállománya több mint kilencvenöt százalékban azonos, a hasonlóság külső jegyeikben felfedezhető, de lényegében is eltérő két teremtményről van szó. A zsidó és a keresztény vallásban is vannak azonos és hasonló részek egyaránt, de nyilvánvaló, hogy a közös helyek ellenére két különböző vallás.

Van zsidó vallás és van keresztény vallás, van zsidó kultúra és hagyomány, van keresztény kultúra és hagyomány, de zsidó-keresztény kultúra és hagyomány nincs. Ahogy cickány-elefánt és csimpánz-ember sincs. Következésképp nyilvánvaló, hogy *„a zsidó-keresztény kultúrkör pusztán egy tartalom nélküli, értelmezhetetlen internacionalista-liberális verbális öszvér, melynek egyértelmű célja a keresztény hit felhígítása"* (Törőcsik Attila), más szavakkal a kereszténység erejének gyengítését célzó, zseniálisan álcázott támadás. Ezért a zsidó-keresztény kultúra és a zsidó-keresztény hagyomány verbális gnómok használatát minden józanul gondolkodó,

[28] Nem világos, hogyan tarthatják liberálisnak magukat olyan emberek, akik a nekik nem tetsző véleményekkel nem vitába szállnak, hanem azonnal minősítik és szankcionálják a más nézeten lévő embereket. A diktatúrában üldözött, másként gondolkodó emberek üldöznek a demokráciában másként gondolkodó embereket. Ezzel önmaguk teszik nyilvánvalóvá, hogy számukra a liberalizmus csupán egy fizikai másságot ajnározó, de szellemi másságot el nem viselő társaság jól hangzó fedőneve.

[29] Esterházy liberális ikon volt, véleménye iránymutatónak számított köreikben. Azt írta: *„Nem értem Csoóri Sándort, nem értem, nem értem"*. (*Hitel*, 1990. szeptember 25.) Én meg Esterházyt nem értem, vagyis értem, hogy nem akart úgy járni, mint Ady, akitől Hatvany Lajos megvonta támogatását a duk-duk affér után.

[30] A második, nagyobb kilépési hullám Döbrentei Kornélnak a Tilos Rádió elleni tüntetésen mondott beszéde miatt történt, 2004-ben.

Szent István örökségét komolyan vevő magyarnak kerülnie kell.

Azonban a zsidó-keresztény kötőjeles szerkezet használata szövegkörnyezettől függően helyes is lehet. Míg például a zsidó-keresztény párbeszéd esetében a kötőszó helyett használt kötőjel használata helyes, addig a keresztény kultúra és hagyomány esetében már nem, mert a keresztény szónak zsidó-kereszténnyre cserélése jelentésbeli változást okoz. Az ominózus kötőjeles szópár II. János Pál pápa *Ecclesia in Europa* apostoli buzdításának magyar szövege 19. szakaszában egyszer előfordul, a használatának helyessége mellett érvelők erre szeretnek mutogatni. Ennek azonban nincs bizonyító ereje, mert csupán egy lényeges mondanivaló felvezető gondolatsorának részeként van jelen a szövegben, ahogy az Európát gyarapító kultúrák felsorolása is. Ezekre utalva ugyanis azt írta: *„Olyan tény ez, ami nem hagyható figyelmen kívül; éppen ellenkezőleg, »a közös európai ház« építésekor el kell ismerni, hogy ennek az épületnek azokra az értékekre is alapulnia kell, melyek teljes megjelenítése a keresztény hagyományban van."* Ez a mondat nyilvánvalóvá teszi, hogy a pápa azt mondta, Európa történetében meghatározó szerepe a keresztény kultúrának volt, hiszen a zsidó csak a fölsorolt nyolc kultúra egyikeként szerepel. Következésképp érvként II. János Pál pápára hivatkozni a zsidó-keresztény hagyomány és zsidó-keresztény kultúra fogalmak helyessége mellett nem lehet. Az, hogy teológusok és papok is használják súlytalan, csupán gondolkodásuk korlátait és liberális mivoltukat bizonyítja, egyebet nem.

Az erőszakos, mutáns liberalizmussal szemben, amelyik érdekeinek megfelelően forgatja ki szavaink jelentését, és ránk akarja erőltetni beteges részeket tartalmazó világnézetét, nagyon résen kell lenni, még látszólag apró dolgokban is. A zsidó-keresztény kultúra és hagyomány közbeszédbe emelése is jelentéktelen apróságnak tűnik. Csakhogy a törökök is apránként, jámbor látogatóknak tűnve szivárogtak be Budára, majd elfoglalták.

„De strigis vero quæ non sunt, nulla questio fiat" – seprűn repkedő boszorkányokról, melyek nincsenek, szó se essék, mondotta több mint kilencszáz évvel ezelőtt Könyves Kálmán király.[31] Ha ma élne, azt mondhatná: zsidó-keresztény kultúráról és zsidó-keresztény hagyományról, melyek nincsenek, szó se essék.

24.

A zsidó-keresztény kultúra és a zsidó-keresztény hagyomány verbális torzszülöttek egyre szaporodó használata azt sugallja, mintha Európa világi és szakrális történetében a zsidóság meghatározó szerepet játszott volna. Abból, hogy egyénileg számos zsidó ember gyarapította jelentős kulturális kincsekkel Európát – írók, zenészek, művészek, tudósok –, nem következik semmiféle dominancia. Ennek ellenére értékteremtő emberek esetében szívesen hangsúlyozzák zsidóságukat, akkor is, ha nem voltak vallásosak, és akkor is, ha más hitre tértek. Mármost az nem megy, hogy Heine, Mendelssohn, Mahler, Szilárd Leó, Teller Ede, Neumann János zsidó, de Kun Béla, Szamuely Tibor, Rákosi Mátyás, Gerő Ernő, Péter Gábor nem az.

25.

Európa háromszor tagadta meg keresztény gyökereit. Először a francia forradalom idején, majd

[31] A seprűn repkedő boszorkányok *(striga)* létezését tagadta, de a rontó boszorkányok *(malefica)* létezését nem.

a kommunizmus és a nácizmus térnyerésével, legutóbb pedig a liberalizmus mutációjának erőltetésével. Jóllehet II. János Pál pápa nyomatékosan kérte, elutasították, hogy az EU alapokmányában utaljanak Európa keresztény gyökereire, így az öreg kontinens immár papíron sem keresztény.

Európa keresztény hagyományú volt, de mára lakosainak jelentős többsége liberális ateista, következésképp a keresztény Európa ma már illúzió. Kelet-Európa még tartja magát, de kérdés, hogy meddig tud ellenállni a nevében liberális, de valójában kizárólagos gleihsaltolási kísérletnek. A gleihsaltolás náci terminológia,[32] amelyik a magyar nyelvbe szinte változatlan formában ment át, de kevesen ismerik. Azért használom, mert ez fejezi ki pontosan, miről van szó.

26.

Amíg Európa keresztény volt, volt miért küzdeni, védtek egy identitásukat meghatározó értéket. A mutáns liberalizmuson nincs mit védeni, mert nem érték. Ez az ideológia tette védtelenné Európát és teszi lehetővé azt, hogy egy hagyományaitól idegen, invazív kultúra a területén megjelenjen és minden ellenállás nélkül kísérletet tegyen elfoglalására.

A muszlimok számára a megfogant élet Isten ajándéka, a „keresztény" Európa számára elpusztítható emberi produktum. Európa gazdasági előnyöket föl tud mutatni, de ne csodálkozzunk azon, hogy az elmondottak miatt morális hulla a szemükben. Jól mondotta Robert Schuman: „*Európa vagy keresztény lesz, vagy nem lesz.*" Nyilvánvaló, hogy kereszténységen nem a vasárnapi templomba járást értette. Európa lakosai vagy újra komolyan veszik a kereszténységet, vagy elvegyülnek *„a földi részeg szerencsének és dicsőségnek álhatatlan lakodalmában tombolva táncoló"* (Nyéki Vörös Mátyás, 1575–1654) emberek sokaságában, elherdálva örökségüket.

27.

Az Istent elhagyó, vagy létét is tagadó emberek tömegeit látva nagyon is indokolt volt Krisztus költői kérdése: *„Azonban amikor eljön az Emberfia,*[33] *vajjon talál-e hitet a Földön?"* (Lk 18,14) A felnövekvő generációk többsége már az internet és a közösségi hálózatok neveltje, minden hagyományt és konzervatív morális értéket átértelmező, nemritkán elutasító, túlnyomórészt az új, liberálisnak nevezett, a szabadságot és a szerelmet sajátosan értelmező ideológia híve. A mutáns liberalizmus korunk hamelni furulyása, csábító dallamait megbabonázva követik az X, Y, és Z generáció nem humán műveltségükről ismert gyermekei.

„Mulatságos ugyan, de egyáltalán nem vicces, amikor zsidó rasszisták üldöznek nemzsidó rasszistákat azért, mert rasszisták."

Hogy az európai értéknek tartott parttalan liberalizmus hová vezethet, jól példázza a nemrég lefejezett francia tanár esete. A másik ember provokálásának, vallása gúnyolásának semmi köze a szólásszabadsághoz. Olyan újság, mint a *Charlie Hebdo*, amit a szekularizált Franciaország a szólásszabadság mércéjévé emelt, egy ép moralitású és egészséges gondolkodású Európá-

[32] Ugyan a helyesírási útmutató szerint a gleichsaltolás a helyes írásmód, én más véleményen vagyok, mivel a gleichsaltolás egy német szó magyar raggal, míg a gleihsaltolás, ha csúnya szó is, de már magyar, és a „Gesetz zur *Gleichschaltung* der Länder mit dem Reich", 1933. évi náci törvényre utal.

[33] Az Emberfia nem azt jelenti, hogy Ő is csak egy ember, hanem *Dániel könyvére* (7,13–14) utal, arra, hogy Ő a Messiás.

ban nem is létezhetne. Mohamed-karikatúrákat mutogatni muszlim embereknek az empátia teljes hiányára utal. A tanár ezzel nem a szólásszabadságot illusztrálta, hanem önmaga érzéketlenségét dokumentálta. Természetesen az erre adott brutális reakció elfogadhatatlan. Nagy hiba arra tanítani a gyerekeket, hogy minden morális és racionális korlát nélkül értelmezhetnek fogalmakat és jogszabályokat. Az autonómia nem azt jelenti, hogy minden következmény nélkül bármit megtehetek. A hierarchia tagadása anarchiához vezet. Például az önmagukat túlértékelő, liberális színművészetis diákok kikiáltották a Vas utcai tan(ács)köztársaságot és követelik, hogy ők mondhassák meg, ki, hol és hogyan tanítson, és azt is elő kívánják írni, hogy a tanítás milyen eszmék, nézetek és fogalmak rendszerében történjék. Ezt az észjárást magyarul nehéz röviden összefoglalni, de van erre egy ógörög szó: *hübrisz*. Ez a mentalitás elfogadottá vált és ez tette kiszolgáltatottá a tanárokat a diákok, a szülőket gyermekeik önkényének. Aztán, ha a dolgok néha elfajulnak, csodálkozik a szabadelvű ember.

„Naivul azt vártam, hogy a ruandai népirtásra Izrael több figyelmet szentel, tekintettel arra, hogy a holokauszt is népirtás volt."

28.

A zsidó és a keresztény vallás összemosásának kísérlete nagyon is átgondolt része az önmagát egyedüli értéknek tartó mutáns liberalizmus minden hagyományos értéket felszámolni szándékozó totális támadásának. Érdekükben áll, hogy az emberek gondolkodás helyett bugyuta sorozatokat nézegessenek képládáikban, bulvárlapokat olvassanak. A cél, hogy nagy gazdasági érdekcsoportok totális megfigyelés, ellenőrzés alatt tarthassák az embereket,[34] ezért nyomatják a reklámokat, hogy mindig a legújabb, lehetőleg márkás mobiltelefonokra, ruhákra, cipőkre, autókra és elektronikus eszközökre vágyjanak, nélkülözhető dolgokra költsenek. A haszon az érdekcsoportok zsebében gyűlik, és bizonyos szint fölött politikai hatalomra tudják váltani. *„A politika a gazdaság koncentrált kifejezése."* Ezt egy manapság ritkán idézett szerző, Lenin mondta, aki értett a hatalom megszerzéséhez és megtartásához, bár nem olyan rafinált eszközökkel, mint mai követői. Ma úgy gyarmatosítanak országokat, hogy azok észre sem veszik és még hálásak is érte. Úgy manipulálnak embereket, hogy örülnek neki. *„Ujujjuj, az ördög vezeti a táncot, arcodra varázsol ráncot, nyakadra vasláncot"*.[35]

29.

Ábrahám nem volt zsidó, az Örökkévaló nem a zsidókkal,[36] hanem egy pásztorral és rajta keresztül Ádám utódaival, az emberiséggel kötött szövetséget. Később kapta Ábrahám nemzetségének *egyik ága*, Jákobra utalva[37] az izraelita, Júdára utalva a zsidó nevet. Nemzetségének *másik ága* elsőszülött fia Izmael, aki ágyasától (Sára szolgájától), Hágártól született. Ábrahám mindkét fia[38] megőrizte örökségét (monoteizmus), azonban van egy nagy különbség. Míg Izsák utódai eleve tudatosan építettek fel egy hatalmas hittani rendszert, addig Izmael utódja,

[34] A hitelkártya, a mobiltelefon, a fészbuk és más közösségi rendszerek is részei ennek.

[35] Orbán Ottó: *Egy jó borivó vágáns éneke*.

[36] Miután akkor zsidó nép nem létezett, Isten nem is léphetett szövetségre a zsidókkal. Ennek ellenére néhány ember kivételével mindenki tényként fogadja el ezt a sületlenséget.

[37] Küzdelmére az angyallal, kitől az Izrael nevet kapta.

[38] Ábrahámnak harmadik felesége is (Ketúra) és több gyermeke is volt, de ez nem tartozik ide.

Mohamed próféta csak Krisztus után 600 évvel összegezte a hagyományt *(Korán)*, más szempontok szerint értelmezve Ábrahám örökét. A testvérháború Káin és Ábel óta átokként ül az emberiségen. Izsák és Izmael, nemkülönben Ézsau és Jákob ellentéte is testvérháború volt, a síita–szunnita konfliktus is az, ahogy a korunkban elmérgesedett zsidó–arab ellentét sem más.

Isten nem személyválogató (Róm 2,11), nem tesz különbséget népek és emberek között. Ábrahám nemzetségének egyik ágát, melyet ma zsidónak neveznek, *egy feladatra* választotta,[39] arra, hogy Krisztus világba jöveteléig őrizzék a szövetséget. A választott nép gyakran idézett fogalma ezt jelenti, nem pedig azt, hogy mint emberek különbek bármelyik nép tagjainál. A názáreti Jézus feltámadásával a zsidóság üdvtörténeti szerepe véget ért. A zsinati atyák mindezekkel tisztában voltak ugyan, ennek ellenére abból a tényként rögzült időbeli ellentmondásból indultak ki, hogy Isten a zsidókkal lépett szövetségre, a választott népre ebben az értelemben utaltak és ezzel indokolták heves közeledésüket.

30.

Ha egy törvényhez később kiegészítést csatolnak, akkor a törvény a kiegészítéssel együtt hatályos. Krisztus a régihez kapcsolódó (*„Nem megszüntetni jöttem a törvényt, hanem teljessé tenni”* – Mt 5,17) új szövetséget kötött immár az emberiséggel, ezzel világossá tette az egykor Ábrahámmal kötött szövetség értelmét és célját. Ezt Pál apostol foglalta össze legtömörebben: *„Nincs többé zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert mindannyian egyek vagytok Jézus Krisztusban”* (Gal 3,28). Ez pedig azt jelenti, hogy a Teremtő, Ádám vétke miatt a halál birodalmába száműzött tékozló fiait visszavárja.

„Alapos gyanú merült fel arra nézve, hogy nem mi vagyunk a világ első lovasnépe”, írta Szécsy János *(Az ittfelejtett nép)*, finom iróniával utalva arra, hogy a magyarok illúziókban szeretnek élni. Nemkülönben a zsidók is, akik a választott nép fogalmát saját érdekeiknek megfelelően értelmezve szeretik azt hinni, hogy különbek másoknál, ezért mindenkinek kötelessége hozzájuk igazodni.

31.

Az ókori társadalmakban és később is az elsőszülöttnek előjogai voltak, például az örökösödést illetően. Ennek fényében érdekes, hogy Ábrahám áldását nem elsőszülött fia, Izmael, hanem Izsák kapta. Izsák áldását sem elsőszülött fia, Ézsau, hanem Jákob kapta. Jákob áldását sem elsőszülött fia, Rúben (Reuben), hanem – jobb nem tudni, miért – negyedik gyermeke, Júda kapta. Ebből világosan kitetszik: Isten a Fia világba küldéséig folyamatosan gondoskodott arról, hogy Ábrahám áldása, ezzel a szövetség őrzésének feladata mindig az arra legalkalmasabb utódra szálljon. Ebben a folyamatban nincsenek véletlenek, Ábrahámtól Krisztusig minden történés az egyetlen örök létező szándéka szerint történt. Ez nem jelenti azt, hogy közben nem voltak emberi tévutak (például karióti Júdás), tragikus események (például babiloni fogság), hanem azt, hogy a megváltást senki és semmi sem tudta megakadályozni, mert Isten bármilyen, vele ellentétes eseményen vagy egyidejűleg, vagy később igazítani tud, miután mindenható. *„Mert te vagy, aki rosszat fordít jóra / minden gonosznak elváltoztatója.”* (Babits: *Jónás könyve*)

[39] Ha megkérem egyik gyermekemet valamire, azzal nem teszek különbséget gyermekeim között.

32.

A Wehrmacht 1944. március 19-én szállta meg Magyarországot, aminek legnagyobb vesztese a hazai zsidóság volt. Hogy akkor ki számított zsidónak, azt például a nácik a zsidó jog *(hálachá)* figyelmen kívül hagyásával Nürnbergben kodifikálták,[40] de az, hogy ki számít ma zsidónak, még Izrael állam számára is komoly fejtörést okozott megalakulása után.

„Érdeklődni szeretnék, hogy a zsidóság vallás-e vagy faj?" Ez a kérdés néhai Raj Tamás főrabbi honlapján olvasható. Mielőtt a kérdésre megkísérelnénk válaszolni, tisztában kell lenni azzal, hogy a faj értelmezése a közbeszédben nem adekvát a tudományos meghatározásával. A populista értelmezés olyannyira rögzült, hogy nincs mit tenni, el kell fogadni használatát. Ennek értelmében a zsidó faj azonos Izrael 12 törzsének[41] leszármazottjaival, jóllehet az emberiség egyetlen faj, a *homo sapiens*, ezen belül vannak különböző emberfajták. Hitler cinizmusára jellemző, hogy ezzel tisztában volt: *„A zsidó fajt jobb híján használjuk, mert a valóságban és a genetika nézőpontjából zsidó faj nincs".*[42]

Az ókorban a zsidók patriarchális viszonyok között éltek, de ez évezredes távlatban megváltozott, ma már az számít zsidónak, akinek az anyja zsidó. Számtalan zsidó vallási irányzat létezik, egy részük nem fogad be soraiba idegeneket, más részük igen. Vannak zsidók, akik szerint zsidónak lenni vallás, mások szerint a törzsi hovatartozás számít. A liberális értelmezés szerint a zsidók utóbb említett része rasszista, miután mássága okán zárnak ki közösségükből hozzájuk tartozni vágyó embereket. Mulatságos ugyan, de egyáltalán nem vicces, amikor zsidó rasszisták üldöznek nemzsidó rasszistákat azért, mert rasszisták.

A zsidóságot magyarázni, értelmezni lehet, de definiálni nem, ezért arra kérdésre, hogy a zsidóság vallás vagy faj, nem lehet egyértelmű választ adni. Ha érdekük úgy kívánja, akkor faj, ha érdekük mást kíván, akkor vallás. Másképp fogalmazva: ha egy vallásos zsidót ér sérelem, akkor vallás, ha egy ateistát, akkor faj.

Naivul azt vártam, hogy a ruandai népirtásra Izrael több figyelmet szentel, tekintettel arra, hogy a holokauszt is népirtás volt. Ebből is látszik, hogy csak saját közösségeikkel foglalkoznak, ellentétben a katolikusokkal. A zsinat utáni egyház lankadatlan buzgalommal vadászik más vallások vezetőire, hogy meddő párbeszédet folytathasson velük, nem törődve azzal, hogy közben saját háza szakrális értelemben lassan Augiász istállójára kezd hasonlítani.[43]

33.

Arra a kérdésre, hogy ki zsidó, a törzsi viszonyok ismeretében még érdemben lehetett válaszolni, de ma már nem. Bonyolítja a helyzetet, hogy a kazárok, miután keresztény és muszlim harapófogóban voltak, függetlenségük megőrzésének érdekében 740 körül fölvették a zsidó vallást. Zsidó vallásúak lettek, de törzsi értelem-

[40] Hogy Magyarországon ki számított zsidónak, azt a magyar törvények rögzítették.

[41] Rúben, Simeon, Lévi, Júda, Dán, Gád, Naftali, Áser, Iszakhár, Zebulon, József, Benjámin. A helyzetet bonyolítja, hogy a babiloni fogságban tíz törzsnek nyoma veszett, beolvadtak, szétszéledtek, így csupán Júda és Benjámin törzsének története adatolható.

[42] John Lukacs: *A történelmi Hitler.* Budapest, 1988, Európa Könyvkiadó, 133. o.

[43] Utalás arra, hogy a II. vatikáni zsinat kinyitotta Pandóra szelencéjét és kirajzottak, majd ellepték az egyházat az egyre csak szaporodó reformerek.

ben maradtak kazárok, ennek ellenére Arthur Koestler[44] tizenharmadik zsidó törzsnek tartotta őket, feltételezve, hogy többségük a babiloni fogságból haza nem tért és szétszóródott zsidó törzsek leszármazottja.

Az európai zsidóságnak két nagy etnikai csoportja van: szefárd – spanyol, és askenázi (askenáz) – német, ezekhez jönnek még az Afrikában, bibliai tájakon és máshol élő közösségek. Az askenázi zsidók tíz százaléka szőke és kék szemű,[45] tehát alaposan téved az, aki azt hiszi, hogy ránézésre meg lehet állapítani valakiről, hogy zsidó. Egy bizonyos askenázi típust azonban vizuálisan és genetikai értelemben is azonosítani lehet. 2011 júniusában, a Margit-híd lábánál emberi csontokat találtak. A genetikai vizsgálat megállapította, hogy többségük askenázi zsidó. Az askenázi, a köznyelvben galíciai vagy pólisi zsidóként is emlegetett népcsoport túlnyomó részének jellegzetes külső jegyeit[46] tették meg a zsidó archetípusának, ezt használták a nácik is zsidóellenes propagandájukban. Joseph Goebbels a propaganda nagymestere volt, hihetetlenül rövid idő alatt egy nagy kultúrájú népet is ki tudott fordítani önmagából. 1943. február 18-án a berlini Sportpalastban mondott híres beszédében a közönséghez fordulva kérdezte: *„Wollt ihr den totalen Krieg?"* (Totális háborút akartok?) Riasztó látni a hallgatóság lelkesedését, megnézhető a youtube kínálatában. Szuggesztív beszédeinek hatását jól jellemzi egy korabeli anekdota: egyik korai gyűlésének hallgatói között zsidók is voltak, akiket annyira föllelkesített antiszemita szónoklata, hogy egyikük fölugorva székéről elkiáltotta magát: *„Hinaus mit uns!"* – Kifelé velünk!

34.

Embertanilag a zsidóság az europid nagyrasszon belüli mediterrán rassz egyik altípusához, az orientális alrasszhoz tartozik, ahogy az arabok is. Bonyolítja a helyzetet, hogy az európai rendszer négy, de az amerikai kilenc nagyrasszt különít el. A zsidókkal történt tragédia miatt az antropológia gyanús tudomány lett, pedig csak az emberek különböző körülmények között kialakuló morfológiai jegyeit vizsgálja, és remélem, hogy a tudományággal szembeni oktalan fenntartás idővel elenyészik.

„Minden népben vannak jó és rossz emberek egyaránt, és ez számít. A primitív rasszizmust el kell utasítani, de a mutáns liberalizmus értelmezését is, amely egyes szavak használatát, humoros megjegyzéseket, szellemes vagy ízetlen tréfákat, emberek külsejére tett célzásokat egyaránt a büntetőjog skatulyájába igyekszik gyömöszölni."

Minden népben vannak jó és rossz emberek egyaránt, és ez számít. A primitív rasszizmust el kell utasítani, de a mutáns liberalizmus értelmezését is, amely egyes szavak használatát, humoros megjegyzéseket, szellemes vagy ízetlen tréfákat, emberek külsejére tett célzásokat egyaránt a büntetőjog skatulyájába igyekszik gyömöszölni.

Összegezve az elmondottakat: nyilvánvaló, hogy a zsidóság embertani szempontból egységes rendszerbe nem foglalható. A zsidóságról

[44] Kösztler Artúr (Budapest, 1905 – London, 1983) író és újságíró, független gondolkodó.

[45] A *Magyar zsidó lexikon* (Budapest, 1929) adata.

[46] Koestlert olyannyira foglalkoztatta ez a téma, hogy *A tizenharmadik törzs* című könyvében még rajzokat is készített tipikusnak vélt zsidó orrokról.

mint népről Izrael állam vonatkozásában lehet beszélni, a diaszpóra megosztott, de Izrael támogatásában hozzávetőleg egységes.

35.

A világ első koncentrációs táborát az angolok állították fel a második búr háború (1899–1902) idején. A fogalom később már egyértelműen a nácikhoz kapcsolódott. Voltak munkatáborok, megsemmisítő táborok és vegyes táborok. A táborokra jellemző volt az aprólékos, minden részletre kiterjedő könyvelés. Borzalmas helyek voltak; Bergen-Belsen, Buchenwald, Treblinka, Majdanek, Mauthausen, Ravensbrück, de tapasztalatom szerint az emberek többségének a náci lágerekről Dachau és Auschwitz jut az eszébe.

Dachau munkatábor volt, voltak itt köztörvényes bűnözők, Jehova Tanúi – bibliakutatók néven – és politikai foglyok éppúgy, mint zsidók. Valamennyi fogoly ruhájára fölvarrtak egy szimbólumot, melyből első látásra kiderült, hogy az illető miért van ott. A vörös háromszög politikai foglyot, a zöld bűnözőt, a kék külföldit, a sötétlila jehovistát, a világos lila homoszexuálist, a sárga zsidót jelölt, ezeken belül voltak változatok. Háromszögre varrt U betű jelentése magyar fogoly volt, a P lengyel, a T cseh rabot jelentett. A sárga háromszögre varrott különböző színű háromszögekkel (a kettő egy Dávid-csillagot formált) a zsidókat egymástól is megkülönböztették, hétféle kategóriába sorolták. A táborban több mint harmincféle szimbólumot használtak a foglyok azonosítására. Riasztó ez a precizitás.

„A folyamatos antiszemitavadászatnak pozitívumait nem látom, de azt igen, hogy ez folyamatosan oxigénnel táplálja az antiszemitizmus parazsát."

Auschwitz-Birkenau megsemmisítő tábor volt, egy hatalmas táborrendszer legborzalmasabb egysége. A megsemmisítő táborok léte valószínűtlennek tűnt még a zsidók számára is, ahogy egy magyar túlélő mondta a jeruzsálemi Eichmann-perben: *„Ha tudom, mi az az Auschwitz, akkor nincs az a földi hatalom, amely bekényszerített volna abba a vonatba. De viszont nincs az a földi hatalom, amelyik elhitette volna velem, hogy létezik egy ilyen Auschwitz"*.

Vélhetően ez volt az oka Horthy késlekedésének is, 19. századi ember volt, korrekt gondolkodásával hihetetlennek tartotta az abszurd valóságot. Tévedés a mai ismeretek birtokában megítélni az akkor élt embereket, azt feltételezve, hogy tudtak a megsemmisítő táborokról és náci tömeggyilkosságokról, például Babij Jarról.

36.

Zsidókról írva a holokauszt megkerülhetetlen. A holokaussztal kapcsolatban sokaknak van szégyellnivalójuk, az európai államoknak is *(1.)*, az eviani konferencián részt vevő 31 országnak is *(2.)*, még zsidóknak is *(3.)*.

1. Az európai országok mindegyikében, különböző mértékben ugyan, de mindig jelen volt a zsidókkal kapcsolatos ellenszenv, lappangó indulat. A náci megszállásokat követően szélsőséges, gyűlölködő antiszemiták kerültek döntési pozíciókba, és a zsidók számára mérhetetlen szenvedések időszaka következett. A józan hangokat elhallgattatták, az ép moralitású embereket megfélemlítették. Márton Áron püspök 1944. május 18-án, Kolozsvár főtemplomában mondott beszédében fölszólalt a zsidók védelmében, május 22-én levélben követelte Sztójay Döme miniszterelnöktől és Jaross Andor belügyminisztertől a deportálások azonnali leállítását. Válaszul kiutasították Erdélyből, idő előtt vissza kellett térnie a román fennhatóság alatt maradt Gyulafehérvárra.

2. A franciaországi Evianban (Évian-les-Bains) 1938 júliusában 33 ország[47] tanácskozást tartott, hogy a németországi üldözött zsidókat befogadják. Hitler egyetértett a konferencia céljával, közölte: *„részünkről készen állunk arra, hogy ezeket a bűnözőket [zsidókat] a befogadó országok rendelkezésére bocsássuk, akár luxushajókon is a legnagyobb gondossággal elszállítsuk hozzájuk”*.[48] A résztvevő országok együttérzésükről biztosították a zsidókat, majd Dominika és Costa Rica kivételével úgy döntöttek, hogy több zsidót már nem kívánnak befogadni. Ezzel a németországi zsidók sorsa megpecsételődött. A konferencia eredménytelensége nyilván megerősítette Hitlert zsidófóbiájának helyességét illetően: lám, senkinek sem kellenek. Hitler elviselhetetlennek tartotta, hogy míg a frontokon tízezrével esnek el katonái, addig zsidók milliói sanyarú körülmények között ugyan, de életben vannak. Miután a zsidók tömeges eltávolítása, deportálása Németországról minden irányban meghiúsult, elhatározta fizikai megsemmisítésüket. Ennek részleteit az 1942. január 20-án tartott wannseei konferencián rögzítették.

Az angol és amerikai légierő 1945 februárjában porig bombázta Drezdát, megölve mintegy 150 ezer polgárát, gyerekeket és felnőtteket. Ezzel nemcsak egy város pusztult el, hanem a szövetségesek morális fölénye is odalett. Drezdában nem voltak katonai létesítmények, a szőnyegbombázás bosszúból elkövetett tömeggyilkosság volt. Ezt fontosabbnak tartották az Auschwitzba vezető vasútvonalak bombázásánál. Mivel a megsemmisítő táboroknak a háború menetét befolyásoló stratégiai értékük nem volt, a szövetséges hadvezetés az Auschwitz-jegyzőkönyv ismertté válása után sem foglalkozott *„tábori ügyekkel”*.

3. A zsidó tanácsok részei voltak a szörnyű gépezetnek, számos lágerben zsidó kápók gyötörtek zsidó foglyokat, 1944. február végéig a barakkok közel felének volt zsidó elöljárója. Például egy Mittler nevű szeredi zsidó a hatalmi pozícióját arra használta fel, hogy az agyonsanyargatott zsidókat még jobban kínozza, *„ha gonoszat tehetett, nem mulasztotta el”*. (Auschwitz-jegyzőkönyv, 6. rész) Sokak számára meglepő lehet, hogy zsidók is harcoltak Hitler hadseregében, közülük több mint hetvenen magas rangban,[49] például Ernst Bloch vezérőrnagy. Erhard Milch tábornagy, Göring közeli munkatársa is zsidó származású volt. Mikor ezt Himmler szóba hozta, a kövér Hermann annyit mondott: *„azt én döntöm el, ki a zsidó”*. Más források Karl Luegernek[50] tulajdonítják az abszurd mondatot, de ő 1910-ben meghalt, és ha tett is ilyen kijelentést, annak korántsem lehetett akkora súlya, hogy fennmaradjon. Lueger Bécs kiemelkedő polgármestere volt, emlékét megőrzendő szobra van a császárvárosban, egy teret és a Ring egy részét is róla nevezték el. A bécsieket zsidó szervezetek nemrég emlékeztették arra, hogy antiszemita volt, a szolgalelkű városi döntéshozók engedelmesen el is tüntették nevét a körúti utcatáblákról.

[47] Argentína, Ausztrália, Belgium, Bolívia, Brazília, Kanada, Chile, Kolumbia, Costa Rica, Kuba, Dánia, Dominika, Ecuador, Franciaország, Guatemala, Haiti, Honduras, Magyarország, Írország, Mexikó, Hollandia, Új-Zéland, Nicaragua, Norvégia, Panama, Paraguay, Peru, Svédország, Svájc, Egyesült Királyság, Egyesült Államok, Uruguay, Venezuela.

[48] Ronnie S. Landau: *The Nazi Holocaust*. London, 2006, IB Tauris. (Bloomsbury Publishing)

[49] Bryan Mark Rigg: *Hitlers Jewish Soldiers*. Kansas, 2002, University Press of Kansas.

[50] Karl Lueger (1844–1910). A helyes kiejtés nem Lüger, Lúger vagy Lueger, hanem Lú-éger.

A sok ezer zsidót megmentő Kasztner Rezső izraeli meggyilkolását – melynek szálait ma már lehetetlen kibogozni vagy nem tanácsos bolygatni – sem lehet a „választott nép" dicső tetteinek sorába illeszteni.

Gulácsy Lajos: Golgota (1912, olaj, vászon, 64x100 cm)

37.

A zsidó tanácsokat a nácik valamennyi megszállt országban a lehető legrövidebb időn belül felállították. Nem köteleztek senkit a részvételre, volt, aki nem vállalta, volt, aki kilépett, és volt, aki végig ott maradt. A pesti zsidó tanács két nappal az ország megszállása után alakult, Stern Samu nagykereskedő, bankár, a pesti neológ hitközség elnökének vezetésével. Feladatul kapták hitsorsosaik megnyugtatását, és ezt maradéktalanul végre is hajtották. Négy nappal a náci megszállás után megnyugtató közleményt adtak ki, ezt követően többször is nyugalomra intettek, 1944. április 13-án *„Dolgozz, ne ess kétségbe"* címmel jelent meg a zsidó tanács felhívása. Még ugyanabban a hónapban az Auschwitz-jegyzőkönyv eljutott Magyarországra is, de a zsidó tanács nem figyelmeztette a maradék magyar zsidóságot. A pesti zsidó tanács tekintélye befolyásolta vidéki szervezeteiket, *„döntő szerepük volt abban, hogy a magyarországi zsidóság nagyobb része fegyelmezetten tett eleget a hatósági intézkedéseknek"* (Feldmájer Péter). Későn ugyan, de Horthy júliusban leállíttatta a deportálásokat, így a budapesti zsidóság megmenekült, ám a vidéki közösségeket addigra már elnyelte Auschwitz-Birkenau. Stern Samunak a haja szála sem görbült.

38.

A háború után elkezdődött a gyász, a számvetés, a bosszú és a kárpótlás időszaka. 1948-ban a megalakult az önálló zsidó állam, a németek nekiláttak a véget nem érő átutalásoknak, amit pénzéhes ügyvédek és ügyfeleik miatt újabb és újabb összegekkel voltak kénytelenek megfejelni. A felkutatott bűnösöket megbüntették, de hozzávetőleg még ügyeltek arra, hogy a büntetés mértéke arányban legyen a cselekmény súlyával. Kivételek azért voltak, az SS-legények megkapták a magukét, de Wernher von Braun SS Sturmbannführer vígan élt Amerikában munkatársaival, míg meg nem halt. Aztán pozícióba került a jogi egyetemeken végzett új generáció és elkezdődött a bosszú második időszaka, ekkor már annyi is elég volt, ha valaki szakács vagy rádiós volt egy náci táborban. A bűnösök között ők is válogattak, mint Mengele a rámpán; egyetlen kegyetlen zsidó kápóról sem hallottam, akit perbe fogtak volna. Még néhány mozgásképtelen aggastyánt be lehet tolni a tárgyalótermekbe, aztán a nácihorgászoknak be kell érniük néhány apró snecivel, szélsőséges antiszemitával.

39.

Huszonhárom évvel a háború után megszületett a háborús és az emberiség elleni bűntettek elévülésének kizárásáról szóló, az ENSZ közgyűlése által New Yorkban, 1968. november 26-án elfogadott nemzetközi egyezmény. 1968-ig a legsúlyosabb bűncselekmények elévülési ideje 20 év volt. Az egyezmény létrehozói a háborús és emberiség[51] elleni bűntetteket külön kategóriába sorolva úgy határoztak, hogy ezek nemcsak nem évülnek el, hanem visszamenőlegesen is hatályosak.[52] Nyilvánvaló, hogy a törvényt a nácikra szabták, mivel szinte kizárólag velük szemben alkalmazták a gyakorlatban. Az ügyészeket a folyamatos nácivadászat olyannyira lekötötte, hogy nem maradt idejük a szovjet háborús bűnök vizsgálatára, például a katinyi tömegmészárlás felelőseinek felkutatására.[53] A szovjet háborús bűnök vizsgálatára szándék sem volt a nyugati hatalmak részéről, egyrészt azért, mert a Szovjetunióval fennálló, amúgy is feszült viszonyt nem akarták tovább élezni, másrészt pontosan tudták, hogy a szálak egykori szövetségesükhöz, Sztálin generalisszimuszhoz vezetnének. Ennyit az igazságszolgáltatás pártatlanságáról.

Nem az egyezménnyel van problémám, hanem visszamenőleges alkalmazásával. Alapvető jogelvek bármilyen cél érdekében történő áthágása az emberi társadalom egyik meghatározó fundamentumát, a jogot, a jogbiztonságot veszélyezteti, ezért ezt az árat semmilyen körülmények között sem szabadna megfizetni. Egy igazságtalanság elviselése kisebb rossz, mint alapvető jogelvek megkérdőjelezése.

40.

A magyarországi holokauszt az iskolai tananyag része, azonban ha a zsidó tanácsok tevékenységéről nem szólva és a kegyetlen zsidó kápókat sem említve ismertetik a korszakot, fölerősítik a

[51] Megjegyzem, hogy a magyarországi kihirdetés szövegében – nagyon helyesen – az emberiség szerepel, ezt mára az emberiesség szóra cserélték, mind a jogi szövegekben, mind a köznyelvben.

[52] Ezt a szövegben nem rögzítették, de így értelmezték. Alapvető jogelv, hogy egy törvényt nem lehet visszamenőleges hatállyal alkalmazni.

[53] Hja, *„duo si faciunt idem non est idem”* – ha ketten csinálják ugyanazt, az nem ugyanaz. Ha más csinálja ugyanazt, az nem ugyanaz.

tanulókban az ellenségeink által sulykolt „bűnös nemzet"-narratívát és lehetőséget teremtenek a liberális szemléletű tanároknak arra,[54] hogy rátéve néhány lapáttal bűntudatot plántáljanak diákjaikba.

A Józsefvárosi pályaudvar területére tervezett holokauszt emlékhely építését felfüggesztették, mivel a zsidó szervezetek kifogásolták, hogy a kiállítás tervezői a németek szerepét hangsúlyozzák ahelyett, hogy a magyar kollaboránsokat emelnék ki. Sajnos kollaboránsok szép számmal voltak, de voltak zsidókat mentő emberek is.

Javaslom, hogy ha a zsidóknak annyira fontos a magyar kollaboránsok bemutatása, szenteljenek egy termet a zsidó tanácsoknak is. Miután az emberek többségének a budapesti zsidó tanács tevékenységéről fogalma sincs, legalább hallanának valami újat a holokausztról. A fővárosi zsidóság nagy része tisztában volt a tanácsos urak tevékenységével, de arra az aljasságra ők sem gondoltak, hogy a zsidó tanács az Auschwitz-jegyzőkönyv ismeretében sem riadóztatja a megmaradt zsidóságot. Egy korabeli, keserű-morbid pesti vicc jellemzi az abszurd viszonyokat. Éjjel dörömbölnek egy zsidó család ajtaján. A családfő riadtan kiszól: – Ki az? – A Gestapo! – Nagyon megijesztettek, már azt hittem, hogy a zsidó tanács.

41.

A zsidóknak sikerült elfogadtatni, hogy a holokauszt egyedülálló, semmihez sem hasonlítható tragédia volt.[55] Nemtelen versengésnek tartom, hogy kinek gennyesebb a sebe,[56] azonban nyilvánvaló, ha nem fogadtatják el a világgal a holokauszt kétes értékű primátusát, nincs mire építeni azt az átgondolt, politikai és anyagi szempontból is jól jövedelmező rendszert, melyet könyvében holokauszt-iparnak nevezett Norman Gary Finkelstein politológus,[57] lengyel túlélők fia. A holokauszt alkalmas arra, hogy bűntudatot ébresszen az emberekben, és ez a morális prés rengeteg bankót tud nyomtatni. Az üzlet csak egy része a grandiózus rendszernek, a politika befolyásolása és az antiszemita, vagy annak tartott jelenségek figyelése is tevékenységi körükbe tartozik. A zsidóság mindennapjai a vélt vagy valós antiszemitizmus elleni küzdelemmel telnek. A folyamatos antiszemita-vadászatnak pozitívumait nem látom, de azt igen, hogy ez folyamatosan oxigénnel táplálja az antiszemitizmus parazsát. Miután ehhez antiszemiták is kellenek, szakadatlanul bővítik az antiszemitizmus fogalmát. Már egy ártatlan, gyakran szövegkörnyezetéből kiemelt mondat is elég, ahogy egy vicces, vagy meggondolatlan megjegyzés is, és kezdődhet a hajtás. *„Mutasson nekem egyetlen embert, akire öt perc alatt nem bizonyítom rá, hogy bűnös! Magamra is, magára is, mindenkire"* – mondta feldúltan Virág elvtárs Pelikán gátőrnek. Virágzó korban élünk, ha érdekükben áll, öt perc alatt bárkire rá tudják bizonyítani, hogy antiszemita. Rám is, az olvasókra is, mindenkire. *Cui prodest?*[58] Senkinek.

---

[54] Klebelsberg fejében föl sem merült annak lehetősége, hogy valaha is többségében kozmopolita, szakbarbár, ateista tanárok fogják oktatni a magyar fiatalokat.

[55] Természetes, hogy a zsidók számára az volt, de természetes az is, hogy minden ember és nép számára a családjával vagy nemzetével kapcsolatos tragédia fontosabb, mint más hasonló események.

[56] A borzalmaknak az áldozatok számától és/vagy hovatartozásától függő rangsorolását ízléstelennek tartom.

[57] *The Holocaust Industry.* Először 2000-ben, majd második, jelentősen bővített kiadása 2003-ban jelent meg a Verso Books (New York – London) kiadásában, magyarul a Kairosz Kiadó publikálta.

[58] Kinek áll ez érdekében?

42.

Az emberiség története tele van iszonyatos történésekkel,[59] ezek egyike volt a holokauszt. Legfeljebb annyiban egyedi, hogy ez volt a legjobban szervezett és dokumentált borzalom. Életünk részévé tették a folyamatos emlékezést, szinte mindennaposak az ezzel kapcsolatos hírek, filmek és regények. Miután a holokauszt magyar tragédia is volt, helyes, hogy a holokausztról tudni kell. Nem helyes, hogy csak erről kell tudni. Ukrajnában milliók haltak éhen a sztálini diktatúra alatt. Míg a németek éjjel-nappal könyveltek és statisztikákat készítettek, addig a szovjetek csak ímmel-ámmal, ezért az ukrajnai áldozatok számát csupán becsülni lehet. Valószínű, hogy mindkét borzalom áldozatainak száma közel azonos volt.

Szörnyű, ha az embert ártatlanul, viszonylag rövid időn belül megölik. Annál rémesebbet azonban elképzelni sem tudok, mikor a szülőknek tehetetlenül kell végignézni gyermekeik lassú éhhalálát, mielőtt követnék őket.[60] Erre nem emlékszik a világ, értük nem szól a harang,[61] csak a sófár hangja hallik.

A második világháborúnak három nyertese volt:[62] az Egyesült Államok, a Szovjetunió és a zsidóság. Az USA világhatalmi pozíciója megerősödött, a szovjetek lenyelték Kelet-Európát, a zsidóknak önálló államuk lett, befolyásuk lélekszámukat messze meghaladó mértékben emelkedett, a mindennapok megkerülhetetlen tényezőjévé váltak. Mindezek megkoronázásaként a tabu szinonimája lettek.

43.

A zsidóság leírhatatlan szenvedése, „égő áldozata" nem volt hiábavaló. Fordult a kocka, *„Græcia capta ferum victorem cepit"* – Az elfoglalt Görögország elfoglalta vad legyőzőjét (Horatius). Maguk alá gyűrték 1933 óta legnagyobb ellenségüket, Németországot. A németek identitása romokban, és állandó lelkiismeret-furdalásban élnek. Tombol a megfelelési kényszer, egy konzervatív, nemzeti érzelmű hazafias parlamenti pártot (AfD) a német hatalmi elit mondvacsinált vádakkal és jelszavakkal próbál ellehetetleníteni.

„(...) minden népet szeretett, mert minden népet legjobb fiain keresztül látott."

A zsidók alapvető érdeke a bűntudat emésztő tüzének folyamatos táplálása, a holokauszt védőernyője alatt, bármilyen helyzetből ki tudják vágni magukat, végső argumentumként előhúzva kézelőjükből a dzsókernél is erősebb antiszemitizmus nevű kártyalapot, és az mindent visz. Optimistán tekinthetnek a jövőbe, a mutáns liberalizmus és a politikai korrektség frigyéből új Gólem született. *Totaler Sieg* – Teljes győzelem.

---

[59] Holodomor, Pol Pot mészárszéke, örmények és görögök törökországi legyilkolása, a ruandai népirtás és így tovább. A magyarokkal történt borzalmak felsorolásába bele sem fogok.

[60] Mert lassú, gyötrelmes halállal távozni ez árnyékvilágból nemcsak testi, hanem lelki gyötrelem is. *„Oly korban éltem én e földön / mikor a gyermeknek átok volt az anyja, / s az asszony boldog volt, ha elvetélt, / az élő irigylé a férges síri holtat"*. (Radnóti Miklós: *Töredék*)

[61] Ahogy más nemzetek megölt, megnyomorított tagjaiért sem.

[62] A sok millió halott függvényében ízléstelennek tűnhet nyerteseket emlegetni, de a háború útja halottakkal (civilekkel éppúgy, mint katonákkal) van kikövezve. Minden háború ártatlan áldozatokkal jár, a győztes mindent visz, és *væ victis* – jaj a legyőzötteknek.

44.

A zsidó életerős, tehetséges nép, remek humorral megáldva. Kiemelkedő személyiségeik, dirigensek (Otto Klemperer, Bruno Walter), fizikusok (Albert Einstein, Neumann János), írók (Stefan Zweig, Franz Kafka), festőművészek (Marc Chagall, Amadeo Modigliani), pszichiáterek (Sigmund Freud, Szondi Lipót), egész sora ajándékozta meg páratlan kincsekkel az emberiséget. Vég nélkül sorolhatnám kiválóságaikat, köztük világhírű magyar orientalistákat, Goldziher Ignác, Vámbéry Ármin, Stein Aurél, tudós hazafiakat, mint Lőw Immánuel, Scheiber Sándor és Kner Imre.

Stefan Zweigről írták, hogy minden népet szeretett, mert minden népet legjobb fiain keresztül látott. Egyes emberek hitványságát nem kötötte ahhoz a népcsoporthoz, ahová tartoznak. Ezt a mentalitást elfogadni könnyű, megvalósítani nehéz. Nagyon sok szerethető és tisztelhető, remek zsidó ember van szerteszét a világban. Kár, hogy egy ellenszenves, agresszív, minden lében kanál kisebbség nehézzé teszi sokak számára, hogy megszeressék őket.

Magyaroknak és zsidóknak egyaránt vannak sérelmeik, ideje lenne túllépni ezeken. Ennek azonban feltétele, hogy mindenki szabadon elmondhassa vonatkozó véleményét, és azt közölje is. Tapasztalatom szerint ez ma nem lehetséges,[63] egyedül a *Magyar Hüperión* adott teret írásomnak.[64] Ameddig az egyik fél elvárja, sőt kiköveteli az igazodást,[65] addig a felszín alatt maradnak a feszültségek és sohasem lesz béke, csak magasról nézvést annak tűnő állapot. *„Legyen béke már! / Legyen vége már!"*[66]

„(...) ne emlegesd állandóan bánatod, mert visszájára fordul és együttérzés helyett ingerültséget fog kiváltani."

---

[63] A *Magyar Nemzet* két, tényszerű cikkem közlését utasította el, mert zsidókkal is kapcsolatosak voltak, ugyanígy járt el a többek között a *Vigilia*, a *Demokrata*, a *Magyar Hírlap*, a *Pannonhalmi Szemle* és a *Mandiner* is. Az utóbbi három válaszra sem méltatott. Konzervatív és katolikus lapok szerkesztői nincsenek tisztában azzal, hogy egy beküldött cikkre illik, sőt kötelességük reagálni, legalább annyit, hogy nem kérjük. Többségében szolgalelkű, középszerű emberek vannak pozíciókban ama közösségben, ahová tartozom. Nehezen viselem ezt a terhet.

[64] *„Vannak még Potsdamban bírák!"*

[65] Vonatkozik ez az egész nyugati világra, ahol a konzervatív politikai nézetek sem kapnak helyet a mértékadónak elismert médiumokban. Mindenkinek, még az íróknak is ügyelniük kell arra, milyen szavakat használnak. *„Die Gedanken sind Zollfrei"* – a gondolatok vámmentesek, de aki szavakban közli eltérő véleményét és nem azt mondja, amit hallani szeretnének, az büntetővámra számíthat.

[66] Babits Mihály: *Húsvét előtt*.